

Historisch Uitje

Albert Rubrech

In het vorige nummer van de Graver (u bewaart ze toch?) liet ik in een artikel zien wat er historisch zoal te beleven valt in een klein ommetje van 15 minuten.

Deze keer voeren twee raamplaatjes ons ver weg van Putten naar de Middellandse Zee en ver weg in de historie naar het jaartal 1571. Daar en toen had een geweldige zeeslag plaats. Een grote Turkse moslimvloot dreigde West-Europa te veroveren door invallen in Spanje, Frankrijk en Italië.

De tegenstander was een Vloot, samengebracht door de Paus vanuit een aantal christenlanden. Denkt u daarbij niet over zorgen die men in deze tijd wel eens maakt over moslims en christenen. Het gaat over historie van 432 jaar geleden. Het liep toen tegen het einde van de kruistochten, waarbij Europa trachtte het Midden-Oosten te veroveren en het sterke Turkije naar het westen optrok. Deels oorlogen om macht, geld en godsdienst. De slag bij Lepanto, een eilandje in de Middellandse Zee werd gewonnen door de christenvloot. Het was een van de grootste zeeslagen ter wereld. De Turken verloren in enkele dagen 107 schepen en 18.000 man, de christenvloot 12 schepen en 7500 man.

Wat heeft dit te maken met de raamplaatjes (wat zijn dat en waar?) in Putten?

Eerst even over de aanvoerder van de christenvloot: Don Juan. Hij heeft niets te maken met de legendarische vrouwenversierder in ons spreekwoordelijk taalgebruik. Don Juan was een onwettige zoon van de beroemde Keizer Karel V. Met zijn zoon Philips II hebben we hier in Nederland een stevig robbertje gevochten en gewonnen.

Karel V heeft deze onwettige zoon de eerste tien jaren laten opvoeden, min of meer in het verborgene, in Spanje. Hij werd geboren op 24-02-1547 en stierf op 01-10-1578. Als admiraal versloeg hij op 7 oktober 1571 de Turkse vloot. Op 03-05-1576 werd hij benoemd tot gouverneur-

generaal van de Nederlanden. Hij vocht tegen de Nederlandse Staten Generaal, die in 'opstand' waren gekomen tegen Philips II. Zijn leuze was "in dit teken heb ik de Turken en zal ik de Kettters overwinnen". Maar hij verloor uiteindelijk de strijd op 02-08-1578. Hetzelfde jaar nog stierf hij aan vlektyfus.

En au terug naar Putten. Van tijd tot tijd doe ik, bovengetekende, nog kerkdiensten in de rooms-katholieke kerk te Putten. Eind oktober was het weer zover. Een werkgroep had de dienst, een gezinsdienst voor kinderen, voorbereid. Het thema was: oktober, Mariamaand.

Maar waarom is in de roomskatholieke kerk oktober Mariamaand?

Ik wist het niet en de leden van de werkgroep ook niet. Dan ga je zoeken en ontdekken. Het had iets te maken met de rozenkrans, een gebedsnoer van kralen. Paus Pius V, die de Europese Staten had opgeroepen tot deze kruistocht, had de rozenkrans gebeden om Gods hulp tijdens de slag bij Lepanto op 7 oktober 1571 en na de overwinning de oktobermaand uitgeroepen tot rozenkransmaand.

En dan nu het eerste plaatjesraam. Je vindt het in de rooms-katholieke kerk in Putten. Een gebrandschilderd medaillon stelt Pius V voor, met in zijn geheven arm (ook Mozes bad met geheven armen in de bijbel een overwinning af) het gebedsnoer: de rozenkrans.

Ik spreek van gebedsnoer, want het is geen specifiek katholiek gebruik. Je

vindt ze ook bij de Islam, in 't Boeddhisme, bij de Indianen, de Krishna en in India.

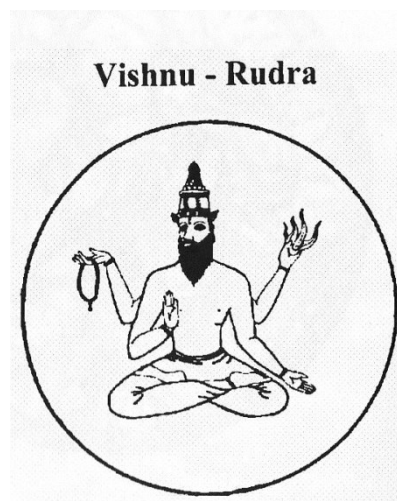
Hierbij drie afbeeldingen, een van het medaillon in de kerk en twee afbeeldingen vanuit andere geloofsovertuigingen. Er is wel enige overeenkomst.

Tenslotte het andere raammedaillon in de rooms-katholieke kerk. Het stelt Maria voor. Op haar linkerarm het Jezuskind en op de andere arm een schip met Vlag van de Kruisvaarders, herinnerend aan de slag bij Lepanto.

En zo zie je maar weer dichtbij (het historisch ommetje) of veraf: Putten is verbonden met de historie. Mocht u ook zo'n historisch verhaal ontdekken, meldt het ons.

*Afbeeldingen:
links: Lokeshvara,
rechts: Vishnu-Rudra,
India (bron: internet).
De afbeeldingen van
de glas-in-loodramen
komen uit het boe/ge
Historie van de katho
lieke geloofsgemeen
schap te Putten van
500 tot heden ' van
G. C.J.M Hollanders.*

+++